



Door het oog van Mike van Bemmelen

“Ja, leuk! Schiermonnikoog”, krijg ik als antwoord van Mike. Maar wacht, ik had net gezegd dat ik op dinsdag niet kan omdat ik zelf op Schiermonnikoog zit. Hoe ziet hij dat voor zich dan? Komt hij dan hiernaartoe? De reactie volgt snel: “Ik moet even kijken of ik een opdracht kan verzetten. Je hoort van mij.” Wederom hoef ik niet lang te wachten. “Verzetten is gelukt, ik kom op maandagavond. Ik kijk wel even of er in jouw pension ruimte is. Ik ben er rond 17.00 uur ... pilsje pakken?”

Johan van der Wielen www.johanvanderwielen.nl | **Mike van Bemmelen** www.fotografievانبemmelen.nl

En zo zitten we rond 17.30 uur op het terras van mijn stamkroeg op het eiland. Geen start met cappuccino, maar met Tripel Karmeliet, mij hoor je niet klagen. De gretigheid van Mike om onze gezamenlijke opdracht op het eiland te doen verraste mij ten positieve. Iemand meenemen op 'mijn' eiland is iets wat ik erg graag doe, er zijn mindere plekken te bedenken voor dit artikel. Genietend van zijn drankje begint Mike te praten. Waar ik sommige collegae moet aanmoedigen om te vertellen, is dat bij Mike niet nodig, ik hoef slechts voor de stiltes te zorgen.

Mike is een entiteit als het gaat om fotografie in Nederland. Ik denk dat hij ook een van de weinige fotografen is bij wie je spreekt van een familiebedrijf. Het is opgericht door zijn grootvader in 1929.

“Na mijn grootvader namen mijn beide ouders het over. Ja, je hoort het goed, mijn beide ouders zijn fotograaf. Alleen was het, zoals tot voor kort gebruikelijk was, een combinatiebedrijf van winkel en fotografie. Je weet wel, portretten, bruiloften, maar ook camera's, fotoboeken, afdrukken, et cetera. Vroeger had je in elke stad één of meerdere 'fotografen', zaken waar je kwam voor alles rond fotografie.”

De winkel is er nu niet meer? **“Nee, daar zijn we mee gestopt toen ik uiteindelijk ook in de zaak kwam werken.”** Je zegt 'uiteindelijk', ben je niet als vanzelf in het bedrijf gegroeid? Opgegroeid met fotografie? **“Op zich wel. Ik heb ook een fotografieopleiding gedaan bij Fotonica, maar daar knapte ik volledig op af. De opleiding richtte zich vooral op artistieke fotografie, veel kunstzinnigheid. Ik wilde er mijn beroep van maken, maar daar kreeg ik geen begeleiding in. Commercieel denken leek niet te horen bij fotografie, het ging om de kunst. Net als waarschijnlijk iedere fotograaf maak ik het liefst mooie beelden, maar als je het als beroep wilt uitoefenen, moet het ook financieel haalbaar zijn. Fotografie als werk, zoals van huis uit meegegeven, strookte niet met de sfeer van de opleiding. Ik heb de opleiding dan ook niet afgemaakt.”**

Kwam je toen meteen in het bedrijf van je ouders? **“Nee, zeker niet. Ik heb eerst jaren in de horeca gewerkt. Pas later kwam ik in het bedrijf. We fotografeerden nog met grote Hasselblad-portretten. Dat was pas fotograferen. Ik heb ook jaren met een Leica gewerkt, dat gevoel is niet te beschrijven. Foto's zijn nagenoeg af als je ze op de computer inlaadt.”**

Mike is nog niet uitgesproken of hij wordt vanaf het volgende tafeltje aangesproken, of beter, aangelald, door een vaste gast. *“(H)ik hoolde je netiets zeg'n ov'r ne... Leic... Leiken floto-glafleren?”* Terwijl ik bijna blauw lig van het lachen ben ik erg benieuwd hoe Mike hierop reageert. Als verwacht is hij lekker ad rem. **“Sshhht, dat had je niet mogen horen. Dat is geheim. Ik kom net terug van een crime scene. Ben gelukkig onder de douche geweest want het stonk behoorlijk.”** Vol afgrijzen zie ik de straalbezopen gast groen worden op het moment dat hij zich herinnert dat juist vandaag in het nieuws bericht werd van een lijk. Wijselijk besluit hij ons verder met rust te laten. Ik hik nog na terwijl Mike grinnikend aan zijn biertje nipt.

Dat hij geen politiefotograaf is was mij duidelijk, maar ik zie op zijn website vooral 'zakelijk' staan. Wat houdt dat in? **“Toen ik**



Mike: Ik werk graag met mensen die een enorme passie hebben voor sport, hobby of werk. De persoon op het hek is een van de vier spelers die Nederland vertegenwoordigden bij het 3x3-basketbal op de Olympische Spelen in Tokio in juni 2021. Deze foto maakte ik voor een interview. Een van Nederlands beste basketballers in een echt Hollands plaatje. Niet het perfecte plaatje, maar wel een foto-opdracht waar ik heel blij van word!

ophield in de horeca en in de zaak kwam werken, was mij al vrij snel duidelijk dat wij niet meer konden opboksen tegen de grote winkels als het ging om apparatuur en later ook fotoboeken. De winkel hebben we ingericht als ontvangstruimte voor de studio. Nu konden we op afspraak portretten maken en meer op locatie zijn. Zeker bruiloften waren een booming business. Toen ik ook nog een grote prijs won met mijn huwelijksfotografie was het werk niet aan te slepen. Mijn stijl was destijds enorm vernieuwend.”

Hoe omschrijft hij dan zijn vernieuwingen? **“Ik fotografeerde op straat, gewoon zoals mensen zijn. Ik nam mijn bruidsparen mee de markt op, tussen de mensen. De interactie die dan ontstaat is mijn onderwerp. Ik hou mij op afstand, waardoor de omstanders mij niet herkennen als fotograaf. De contacten en interactie tussen bruidspaar en omstanders zijn dan echt, een soort straat-trouw-fotografie. De meeste anderen, onder wie ook nog mijn vader, waren nog vooral bezig met staatsieportretten. Je weet wel, de jurk moet perfect liggen, alle corsages recht, lachen in de camera, et cetera. Ik was veel losser en dat sprak enorm aan. Maar als je eenmaal iets unieks doet, is het een kwestie van tijd voor anderen het ook doen en dus heb ik mijn aandacht verlegd. Ik fotografeer tegenwoordig vooral bij bedrijven. Met name portretten, interieurs en gebouwen. Mijn klanten variëren van grote tot kleine bedrijven. De reden dat ze mij vragen is een vaak lange werkrelatie waarbij ik een constante kwaliteit lever en ook nog eens snel.”**

Hoe gaat Mike te werk als fotograaf? Mijn eigen werk als natuur-fotograaf bestaat grotendeels uit wachten. Een landschap of mooi licht heeft geduld nodig. **“Ik weet meteen wat ik wil. Ik bereid mij goed voor door bijvoorbeeld op internet al foto's van**

mijn klant te zoeken en ben altijd vroeg ter plaatse om een plek uit te zoeken met mooi licht. Dan stel ik mijn lampen op en als ik aan de slag moet weet ik al hoe de foto eruit komt te zien. Ik wil altijd omgeving meenemen, een stukje van het bedrijf, zodat het geen stockfoto wordt. In mijn werk schiet ik alles met 50mm, liefst op f/1.2. Soms, als een ruimte wat kleiner is, pak ik de 24mm, maar nagenoeg altijd wide-open [grootste diafragmaopening of kleinste diafragmagetal, red.]. De reden is dat ik niet zoveel scherpte wil in de gezichten, behalve in het belangrijkste, de ogen. Daarnaast krijg je zo wel de omgeving mee, maar niet te storend."

Dat is zo volledig anders dan hoe ik te werk ga. Ik moet bekennen dat ik het bereik tussen 28mm en 70mm zelden gebruik. Het is óf groothoek, óf tele wat de klok slaat. **"Grappig, want dat is precies wat ik nu bij me heb. Ik heb de 50mm juist thuisgelaten en alleen maar groothoek en tele meegenomen. Dat is ook mijn beeld bij natuurfotografie. En ik heb mijn statief mee natuurlijk!"**

Dan borrelt er in mij een idee op. Ik ken dit eiland zó goed; ik wil voorkomen dat ik in mijn eigen comfortzone vervall en verderga waar ik afgelopen weekend ben gebleven. Voor mij moet het ook een uitdaging zijn, net als voor Mike. Mike heeft de oplossing al geboden. Terwijl hij het zonder zijn geliefde 50mm moet stellen, graai ik uit een verborgen hoekje van mijn tas een 50mm f/1.8 en besluit alle foto's voor dit artikel alleen op 50mm te maken. Dat zal best een uitdaging worden voor deze groothoekfanaat ... O ja, en alles zonder statief. **"Haha, wat leuk. Ik ben heel benieuwd wat je ervan gaat vinden. Net als ik met een telelens, die ik maar heel zelden gebruik."**

En zo gaan we op pad. Nou ja, dat was het plan. We wilden 's morgens vroeg de zonsopkomst doen, maar als ik om 5.30 uur buiten het pension sta, is het zwaarbewolkt en miezert het. Dan maar over op plan B: verder slapen en eerst ontbijten. Tijdens het ontbijt bespreken we wat we gaan doen en ik heb het volgende plan: we gaan naar diverse plekken op Schiermonnikoog en op iedere plek gaan we kijken of we wat anders kunnen doen. Als eerste staat het wad op het programma, omdat het opkomend tij is. Wachten we te lang dan staat het al onder water en ik wil met Mike juist het nog droge wad vastleggen. Gelukkig is de bewolking inmiddels opengebroken en breekt de zon door. Na een korte fietstocht trekken we onze laarzen aan en plonzen het wad op!

Mike gaat meteen van start. Als een volwaardig natuurfotograaf loopt hij, bepaakt met statief, naar voren op zoek naar plasjes en reflecties. Om zijn middel wordt een koppelriem geklikt waar menig boswachter trots op zou zijn en binnen no time heeft Mike filters voor zijn groothoeklens zitten. De gloednieuwe laarzen doen wonderen en nergens is aan te zien dat hij normaal gesproken strakke pakken met representatieve glimlachen portretteert.

"Het is echt prachtig hier. Die vormen en kleuren zijn geweldig. Het licht doet goed mee, we boffen echt!" Ik ben blij te horen dat Mike in zijn nopjes is. Zelf heb ik wat meer moeite, ik erger me mateloos aan de 50mm en kijk verlangend naar mijn tas, waar mijn groothoek het uit lijkt te schreeuwen om gebruikt te worden. Ik bedwing mij echter en loop dapper rond om te kijken

waar de 50mm mij van dienst kan zijn. Na enige tijd zit ik op mijn hurken en begin ik lol te krijgen in de brandpuntsafstand en met name de f/1.8. In gedachten hoor ik wat Mike mij heeft verteld en ik kijk hoe ik dit in de natuur in praktijk kan brengen.

"Achtergronden zijn belangrijk om de context te laten zien. Ik wil geen stockfoto's maken. Ieder beeld moet laten zien dat het ook echt bij dat bedrijf gemaakt is, met de eigen werknemers. Dan is de naam van het bedrijf of een karakteristiek stuk van het gebouw in de onscherpe achtergrond enorm belangrijk." Ik gniffel als ik Mike door mijn beeld zie lopen en snap de analogie. Waar voor Mike de mens onderwerp is, is dat voor mij de natuur. Ik besluit Mike te gebruiken als achtergrond.

Het water komt hard op en al snel testen we samen onze laarzen uit op hun uitersten. Wat zullen we doen? **"Ik ben wel klaar hier. Wat had je nog meer voor moois in gedachten?"**

We gaan naar het rif waar de zeekraal knalrood kleurt, de herfst op het eiland. Een lastig gebied, fotografisch gezien, en ik ben benieuwd wat Mike ervan zal maken. Eenmaal aangekomen dwalen we door het gebied en merk ik dat Mike wat zoekende is. **"Ik vond het wad mooier. Hier weet ik het eigenlijk niet zo goed."** Dan wijs ik hem de plasjes aan waar de orangerode zeekraalplantjes als kleine mangroveboompjes boven water uit komen. Al snel ben ik Mike volledig kwijt en is hij weer druk met statief, filters en diverse lenzen. Zelf begin ik ook steeds meer lol te krijgen in de 50mm. Grappig te merken hoe snel we elkaars werkwijze hebben omarmd.

"Ik wil kijken of ik de dynamiek van het bewegende water en de beweging in alle takjes mee kan nemen met lange sluitertijden. Maar ik mis dan een onderwerp. Er zou eigenlijk een steen of zo moeten liggen, iets wat als anker voor je oog dienst kan doen." Geen natuurfotograaf zou zich beter uitgedrukt kunnen hebben. Verbazend hoe snel Mike zich in de natuur thuis voelt. **"Mijn vrouw en ik vinden het heerlijk om in de natuur te wandelen. De camera neem ik dan meestal niet mee, fotografie is voor mij toch werk en het is dan lastig om het hobbymatig te doen. Als ik met het gezin op pad ga, neem ik meestal wel een kleine camera mee. Dat is niet alleen makkelijker mee te nemen; bij het oppakken van de grote komt mijn werkgevoel naar boven, dat wil ik niet op vakantie. Vaak laat ik de camera echter in de tas, want als ik iets wil fotograferen wil ik ook echt iets moois maken. Ondanks dat het gezin mij alle tijd geeft, ervaar ik dat ze op mij wachten en dat werkt niet zo goed voor mij."** Heel herkenbaar ... het aantal foto's van mijn kinderen op mijn harde schijf is ook erg klein.

Inmiddels hebben we ook het rif verlaten en gaan we, na een tussenstop op het terras met cappuccino, naar het strand bij de vuurtoren. De bewolking is dikker geworden en het duurt telkens langer voor we zon hebben. Er is steeds minder spel van schaduwen en ik merk dat het enthousiasme van Mike voor het landschap begint af te nemen. **"Het licht is gewoon niet meer mooi. Met portretten zou ik het strand wel kunnen kiezen, want het zand fungeert als een mooi zacht reflectiescherm om schaduwen in te kleuren. Maar voor landschap vind ik het hard worden."**



Mike: Wat een mooi gebied is dit, al die kleuren en dan die Hollandse wolkenlucht. Ik heb het wat extra aangezet om wat meer dramatiek toe te voegen.



Johan: De 50mm leent zich niet voor het mooie landschap, waardoor ik gedwongen word naar details te kijken. Ik vergaap mij aan de kleuren en ineens valt mij een doorkijkje op tussen met zeesla bedekte zeekraal naar een knalrood zeekraalplantje in de verte.



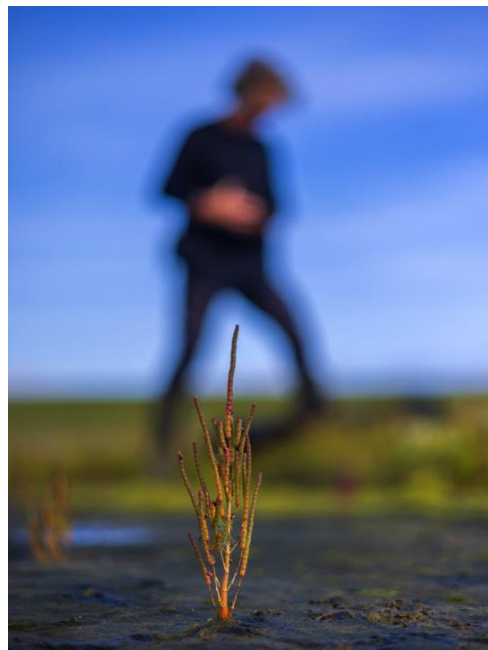
Mike: Het is net een groot ondergelopen bos met rood, groen en oranje. De reflectie van zowel plantjes als lucht maakt het af.



Johan: Op het strand tref ik hard geworden schuim aan met de prachtigste vormen. Van bovenaf lijkt het wel gebarsten droge grond of de bedding van een drooggevalen rivier.



Mike: Een bijna historische foto van iemand aan het werk op het wad. Door hem in zwart-wit om te zetten, komt het oude karakter meer naar boven.



Johan: De mens als context, omgeving, van de natuur. Een tegenstelling met zijn werk, maar wel met een diepere betekenis vanuit mijn werk als natuurfotograaf ...



Tips van Mike

- Om jezelf uit te dagen is het statief je grootste vriend. Het brengt rust en zorgt ervoor dat je langer kijkt en langer bezig bent met het beeld. Probeer niet in alle snelheid alles vast te leggen, maar dwing jezelf om één beeld te perfectioneren. De tijd van rolletjes was nog niet zo slecht; zo'n werkwijze zorgt ervoor dat je veel bewuster fotografeert.
- Een andere uitdaging kan zijn om met één lens op pad te gaan. Dat dwingt je tot een andere manier van kijken en je leert de brandpuntsafstand beter kennen. Dan kom je erachter dat die lens misschien veel meer te bieden heeft dan waar je hem in eerste instantie voor kocht.
- Bereid je goed voor. Sterker nog, voorbereiding is alles. Waar komt het licht vandaan, hoe gedraagt je onderwerp zich? Hoe beter je je voorbereidt, hoe sneller je kunt schakelen en hoe beter je foto's worden.

Johan: Een zee van rood ... waar moet je beginnen?

Hoe belangrijk is licht voor Mike? **"Licht is alles! Ik wil alleen maar mooi licht. Dat hoeft overigens geen gouden zonsopkomst-licht te zijn, maar als ik in een gebouw fotografeer zoek ik altijd naar mooi licht door de ramen. Soms plan ik zelfs mijn afspraken zó dat precies door de beoogde ramen het licht valt. De foto's moeten zo mooi mogelijk worden."**

Hé, daar hebben we de eeuwige discussie weer. De ene fotograaf, met name journalistiek, vindt dat de foto de werkelijkheid zo waarheidsgetrouw mogelijk weer moet geven, terwijl de andere, met name de natuurfotograaf, het beeld zo mooi mogelijk wil maken, waarbij de werkelijkheid minder van belang is. Hoe ziet Mike dit? **"O, heel simpel. Iedere persoon wil gewoon zo mooi mogelijk op de foto. Een mooie foto wordt gebruikt, daar zijn klanten blij mee. Een lelijk gebouw kan ik waarheidsgetrouw fotograferen, maar daar is de klant niet mee geholpen. Soms wil de klant per se een bepaalde stijl of een specifiek moment, maar als dit niet de mooiste beelden oplevert probeer ik de klant te overtuigen van iets anders. Mijn taak is mijn onderwerp zo mooi en voordelig mogelijk op de foto te zetten."**

Hoe kijkt Mike aan tegen de veelal esthetische vormen van natuurfotografie? Ook daarin willen fotografen de wereld zo mooi mogelijk laten zien, waarbij het resultaat soms niets meer te maken heeft met de werkelijkheid. Dan zeggen ze 'ik heb dat

zo gezien' in plaats van 'het was zo'. **"Ik snap het punt wel en vind de beelden ook erg mooi, maar als je dat te vaak doet raakt de kijker afgestompt. Je wil ook variatie zien, niet alleen maar perfectie. Als fotograaf moet je ook uniek zijn en niet alleen maar namaken wat anderen maken en wat je tegenkomt op social media. Wees zelf fotograaf, maak je eigen keuzes en aap niet te veel na."**

Met deze wijze woorden verlaten we het strand. Best apart, want ik moet straks de boot pakken terwijl Mike nog lekker een dagje langer blijft. **"Misschien ga ik vanavond nog wel terug voor het mooie strijklicht, of morgenochtend vroeg."**

Hoewel ik de afgelopen dagen al het mooiste licht heb gehad, voel ik een steek van jaloezie. Ik wil niet weg, maar moet toch.



Johan: De beeldhoek van de 50mm leent zich niet voor grootse landschappen en een panorama vind ik een flauwe uitvlucht. Dan valt mij de vorm van de vele slenkjes op.



Johan: Door dicht op het zandduintje te kruipen valt mij het verschil in vorm, schaduw en licht op. Op de foto valt de schaal volledig weg.

Het licht blijkt die avond en de volgende ochtend echter alsnog niet mooi te zijn en er komen geen extra beelden met gouden licht voor dit artikel. Dat is jammer, want dat had Schiermonnikoog van zijn beste kant kunnen laten zien.

Als ik Mikes foto's ontvang ben ik toch blij verrast en reageer ook zo naar hem. Al snel komt een mail terug: **"Ik zou zelf zeggen: er zitten een paar aardige foto's bij. Ik ben veel te perfectionistisch om dit mooi te noemen, maar jij hebt mij wel getriggerd om hier meer mee te gaan doen."**

Wederom wordt voor mij bevestigd dat alle fotografen in essentie hetzelfde zijn. En net als Mike ben ik getriggerd om eens iets anders te doen: meer de 50mm meenemen ...



Mike: Dramatiek ten top, de zon en de Hollandse wolkenlucht boven het wad. Alles is donker, maar je ziet nog net waar de lucht reflecteert.



Mike: In het begin miste ik enorm het strijklicht om de ribbels in het zand te accentueren, maar na omzetten in zwart-wit komt er een enorme impact naar voren.